

چکیده

عنوان: ارایه الگوی مدیریت بیمارستان های آموزشی در ایران

زمینه و هدف: بیمارستان های آموزشی جزء مهمی از سیستم بهداشت و درمان هستند و با توجه به اینکه آن ها به صورت چندکارکردی سه نقش همزمان ارائه مراقبت های درمانی، آموزش و انجام تحقیقات حوزه پزشکی را با هم ایفا می کنند؛ لذا کارآمدی در اداره ی چنین بیمارستان هایی به عنوان چالش اصلی پیش روی تصمیم گیران حوزه سلامت مطرح می باشد. هدف این پژوهش ارائه الگویی برای ارتقای مدیریت بیمارستان های آموزشی کشور می باشد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر یک مطالعه ترکیبی (کیفی- کمی) می باشد که بین سال های ۱۳۹۵-۹۷ و در دو مرحله ی کلی شامل شناسایی چالش های و شیوه های مدیریت بیمارستان های آموزشی و شناسایی ابعاد الگوی مدیریت این مراکز در ایران انجام شده است. در مرحله ی اول داده ها از طریق بررسی مستندات موجود شامل مقالات، اسناد، استانداردها و فرآیندهای موجود به شیوه ی مروری جهت بررسی چالش های مدیریتی و نیز تطبیقی در راستای شناسایی شیوه ی مدیریت این مراکز در سایر کشورها، مصاحبه مستقیم با افراد مطلع کلیدی در حوزه ی سلامت و مدیریت بیمارستانی در مجموعه ستادی، دانشگاهی و بیمارستان های شهر تهران انجام شده و در مرحله ی دوم پس از تهیه الگوی اولیه مدیریت بیمارستان های آموزشی که از نتایج مرحله ی اول استخراج گردید نظرسنجی از خبرگان براساس الگوی پیشنهادی انجام شد و در نهایت ابعاد اصلی و فرعی الگوی مدیریت بیمارستان های آموزشی تعیین شدند. نتایج به شیوه توصیفی، تحلیل محتوا، تحلیل چارچوب و نیز تکنیکی دلفی آنالیز شدند.

یافته ها: بررسی های در ایران و نیز در سایر کشورها چالش هایی را در حوزه ی اداره و مدیریت بیمارستان های آموزشی نشان داده که شامل نقص در برنامه ریزی های بیرونی و درون سازمانی، نبود استقلال در برنامه ریزی و نیز اجرا نشدن آن ها، برنامه های لحظه ای و عدم رعایت سرانه مالی بین اهداف سه گانه بیمارستان، ارتباطات ضعیف خارجی با ذی نفعان و سایر سازمان ها و نیز تعاملات داخلی بیمارستان در تمام رده های سازمانی، تعارض بین منافع اهداف، نقص در انواع ارزیابی بیرونی و درونی در سازمان، استمرار نداشتن و یکپارچه نبودن آن ها و نبود بازخورد مناسب، متناسب نبودن شیوه رهبری، آموزش های ناکافی و نیز نداشتن اختیار همراه با مسئولیت در بین رهبران سازمان، و عدم وحدت فرماندهی، مشکلات سازمان دهی ناشی از تفویض نامناسب فعالیت ها، عدم استقلال در جذب و بکارگیری نیروی انسانی می باشند و در نهایت مشکل بعدی که طی این تحقیق به ابعاد مدیریتی اضافه شد و شاید در سال های بعد این مسئله بعنوان مشکل جدی تری مطرح باشد نبود خلاقیت و انعطاف پذیری در شیوه های رهبری مدیران است چرا که خلاقیت بالا در محیطی پویا که مدام در حال تغییر است نیاز می باشد و سیاست گذاران و مدیران آینده با توجه به سرعت تغییرات در سال های اخیر باید به این موضوع اهتمام ویژه بورزند تا بتوانند در

صحنه ی رقابت از دیگران پیشی بگیرند . لذا در الگوی مدیریتی ارائه شده توسط مدیران ، ذی نفعان و خبرگان در نظام سلامت توجه به امر تشریک مساعی و همکاری در تدوین و اجرای برنامه ها، افزایش هماهنگی های داخلی و خارجی و برگزاری جلسات مداوم ، بازنگری در روند ارزیابی ها و ممیزی های داخلی و خارجی برای نظارت بر پیشبرد تمامی اهداف سه گانه ی آموزشی، پژوهشی و درمانی بیمارستان های آموزشی ، بهبود سبک رهبری بسمت مشورتی و مشارکتی ، تغییر در نحوه ی انتخاب رهبران سازمان ها مطابق با توانایی هایشان، اصلاح و ارتقاء چارت و شرح وظایف سازمانی و نیز بکارگیری شیوه های خلاقانه و انعطاف پذیر در سبک های مدیریتی به ترتیب اولویت مورد توجه می باشد.

نتیجه گیری : یافته ها نشان می دهند بیمارستان های آموزشی دارای فرصت ها و نقاط مثبت زیادی هستند ، در عین حال با چالشهایی در حیطه های مدیریتی ، کیفیت و عملکرد کلی پاسخگویی در راستای بهره وری و کارآیی روبرو هستند، این مشکلات با بزرگ تر شدن و پیچیده تر شدن بیمارستان ها نیز افزایش میابد. لذا شایسته است که مسئولین و رؤسای دانشگاه هایی که بیمارستان های آموزشی زیر نظر آن ها هستند بطور منظم با معاونت های سه گانه آموزشی، پژوهشی و درمان چه در معاونت های سطوح بالاتر و چه در بیمارستان های آموزشی جلسه برگزار کنند و هماهنگی نزدیک با آن ها داشته باشند تا هرچه بیشتر چالش ها و مشکلات اجرای برنامه های مختلف با توجه به ظرفیت های موجود در این مراکز شناسایی شود و راه کارها برای اینکه بیمارستان های آموزشی بتوانند به هر سه هدف خود به درستی دست یابند تدوین و اجرایی گردد و نیز مدیران را برای ایفای این وظایف سنگین در بیمارستان های آموزشی آماده سازند. امید است در نهایت کیفیت ارائه خدمات در این مراکز بصورت مستمر افزایش یابد.

کلید واژه: الگوی مدیریت، بیمارستان آموزشی ، مدیران و ذی نفعان نظام سلامت.